

Kratek obris godbine povestnice.

(Dalje.)

Po Lully-u je podedoval kraljestvo nad spevoigro Jean Philippe Rameau, roj. 25. okt. l. 1683. v Dizonu, † 12. sept. l. 1764. v Parizu. Že 50 let star je šel na Italijansko se skladateljstva učiti. Razumel je boljše kakor marsikteri skladatelj sedanjega časa, da nič ne zna, kdor se ne uči. Skladateljstva se mora posebej učiti, kdor hoče skladatelj biti. Ni toraj še dosti, ako je kdo godec, pevec ali pa orglar. Akoravno je kdo vsem tem umetnostim kos, zato vendar še ni skladatelj, in ne bo, ako tudi napevov na cente na svitlo spravi. Nasproti pa je marsikteri skladatelj, in sicer veljaven skladatelj, pa zna komaj eno teh umetnost dostojno. Z eno besedo: skladateljevo polje je vse drugo kakor godčevo, le opira se na to. Rameau je spisal od l. 1733. — 1760. 22 spevoiger, med kterimi „Castor et Pollux“ kakor naj boljša slovi. Tudi on je bil med plemenitnike povzdignjen.

V 18. stoletju se je število skladateljev in izurjenih pevcov že zelo pomnožilo. Italijani so bili vladarji spevoigre na vseh evropskih dvorih. Imenitniši med njimi so: Durante (l. 1693. — 1755.), da Vinci (l. 1690. — 1732.), Porpora, učenik Haydna, (l. 1687. — 1767.), Jomelli (l. 1714. — 1774.), Piccini (l. 1728. — 1800.), Sarti (l. 1729. — 1802.), Salieri (l. 1750. — 1828.), Cimarosa (l. 1755. — 1801.), — Ferri, Carlo Broschi in Bernacchi so bili slaviti pevci.

Nemških skladateljev je bil prvi Reinh. Keiser, kterega spevoigre so slovele po vsi Evropi (l. 1673. — 1739.).

Joan Josip Fux (l. 1660. — 1732.) je bil pod 3. cesarji vodja dvorne glasbe na Dunaji. Njegovo spevoigro „Constanza e Fortezza“ je l. 1723. o slovesnem venčanju cesarja Karola VI. v Pragi pod milim nebom igralo 100 pevcov in 200 godcov, med kterimi so bili tudi Benda, Graun, Quanz in Weiss. Cesar je bil ukazal, da so bolehnega skladatelja iz Dunaja v Prago prinesli, ter mu je med gledavci odločil sedež zraven sebe.

Juri Filip Telemann (l. 1681. — 1767.) je spisal 40 spevoiger, še nad 300 ouvertur in drugega več. Poslednje

leta svojega življenja je se 29 zvezkov svojih skladb z lastno roko v cinaste ploše za tisk vrezal.

Dragotin Henrik Graun (l. 1701. — 1759.), skladatelj po celem svetu slavnega oratorija „Der Tod Jesu“, je spisal 20 spevoiger.

Joan Adolf Hasse (l. 1699. — 1783.) je prejel od Friderika Velikega po bitvi pri Kesselsdorf-u za spevoigro „Arminio“ 1000 tolarjev in z demanti okinčan perstan v dar.

Drugi nemški skladatelji te dobe so bili: Naumann, Hiller, Dittersdorf, Reichardt, Schenk Kauer in Ven-celj Müller.

Na Francoskem sta Philidor Monsigny (l. 1729. — 1818.) in Gretry (l. 1741. — 1813.) prve šaljive spevoigre pisala. Gretry je bil sam založnik svojih del in si je s tem pridobil po 50,000 livr na leto.

Zmed vseh skladateljev pa je za povzdigo spevoigre naj več storil **Krištof Vilibald**, vitez žlahtni **Gluck**, roj. 2. jul. l. 1714. v Weidenwangu, † 15. nov. l. 1787. na Dunaji. On je začetnik klasične dobe za spevoigro. Njegovo spevoigro. „Orpheus“ so l. 1762, „Alceste“ l. 1767. na Dunaji, „Iphigenie in Aulis“ 14. febr. l. 1774. v Parizu, „Armida“ l. 1777. na Dunaji in „Iphigenie in Tauris“ l. 1779. v Parizu prvi-krat igrali. Posebno je dopadla „Iphigenie in Aulis“, ter so jo mogli v 2 letih 170 krat igrati.

Wolfgang Amadeus Mozart, roj. 27. jan. l. 1756 v Solnogradu, † 5. dec. l. 1791. na Dunaji, je v svojih spevoigrah prekosil vse dosedanje, ter je začetnik splošne godbe, ki združi lepote in krasote italijanskih, francoskih in nemških spevoiger, in ki vlada čez vez izobraženi svet. V otročjih letih po vsi Evropi občudovanega so naj krasnejšem razvitju njegove skladateljske zmožnosti žalili, odstranovali. Letna njegova plača je komaj zadostovala, da se je plačevalo stanovanje; vse njegove nezvenljive krasne skladbe pa ga niso rešile gladu in mraza. Schikaneder ga je ogoljufal, da mu za spevoigro „Zauberflöte“ ni dal cempere, in za prekrasno spevoigro „Don Juan“ je prejel revnih 90 tolarjev.

(Dalje prik.)